PROGRAMMA OPEN MONUMENTENDAG VLAARDINGEN
Vrijdagavond 9 september en zaterdag 10 september 2016

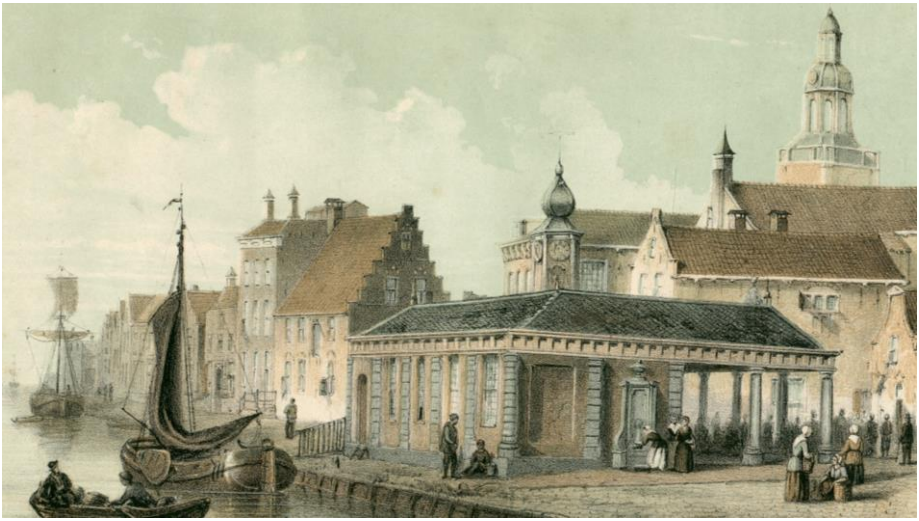

WELKOM!

Dit jaar staat de Open Monumentendag in het teken van Iconen en Symbolen in en rondom het monument. De landelijke BankGiroLoterij Open Monumentendag bestaat dit jaar 30 jaar. Het feestelijke thema zet de monumenten vandaag volop in de belangstelling. De monumenten zijn immers iconen van Vlaardingen. Nieuw dit jaar is een voorprogramma op de vrijdagavond, welke in het teken zal staan van de Trekvaart als icoon voor de Gouden Eeuw in Vlaardingen. Zaterdag openen de monumenten voor u hun deuren. U kunt deze dag ook een aantal historische personages uit de geschiedenis van Vlaardingen tegenkomen. Herkent u al deze iconische personen? Veel monumenten en andere monumentale gebouwen zijn voorzien van symbolen. Symbolen zijn een verwijzing naar iets anders. De iconen en symbolen vertellen samen de verhalen van het pand of object en leveren daarmee hun aandeel de geschiedenis van Vlaardingen. De panden die open zijn en waar activiteiten plaatsvinden tijdens deze dag zijn herkenbaar aan de vlaggen en de posters van de Open Monumentendag.

BankGiro Loterij

Open MONUMENTENDAG

VOORPROGRAMMA VRIJDAGAVOND 9 SEPTEMBER 2016

Uniek dit jaar is een avondprogramma dat in het teken zal staan van de Trekvaart. Eind 2015 zijn de Delflandse Trekvaarten aan de Erfgoedlijn Trekvaarten van de Provincie Zuid-Holland toegevoegd. Dit houdt in dat de trekvaartverbinding van Vlaardingen naar Maassluis, Delft en verder, komende jaren volop in de belangstelling zal staan. In 1654 werd deze verbinding tot stand gebracht, een innovatieve ontwikkeling voor die tijd! Op geregelde tijden vertrok er een trekschuit van Vlaardingen naar Maassluis, Delft, Leiden en Den Haag. Doordat een jaagpaard de schuit trok, was men niet meer afhankelijk van de wind en kwam de schuit (bijna) altijd op tijd aan op de plaats van bestemming.

STRAATTHEATER
Gedempte Biersloot,
19.00 – 19.50 uur

Vrijdagavond om 19.00 uur zal Peter de Jong een bijzondere performance opvoeren dat in het thema van de Trekvaart zal staan. Hij vertrekt vanaf de Gedempte Biersloot, richting het Veerplein. Komt u vooral kijken!

LEZINGEN
Waalstraat 100, grote uitleenzaal eerste etage, 20.00 – 22.00 uur

Aansluitend kunt u om 20.00 uur terecht in de Bibliotheek waar architectuurhistorica Lisanne van den Bulk u meer zal vertellen over de trekvaartverbindingen vanuit Vlaardingen. Om 20.30 uur zal cultuurhistorica Willy Atema, van kunsthistorisch bureau Kunst en Kunde, ingaan op de iconen uit de Gouden Eeuw in Vlaardingen. De lezingen zijn gratis toegankelijk.

PROGRAMMA ZATERDAG 10 SEPTEMBER 2016

OFFICIELE HANDELING (12.00 uur Westhavenplaats, bij café Berlijn)
Wethouder Hans Versluijs zal om 12.00 uur de officiële handelingen verrichten voor de Open Monumentendag. Op de Westhavenplaats voor café Berlijn zal het informatiebord over Gerard Callenburgh, zeeheld en icoon van Vlaardingen, onthuld worden. De Historische Vereniging Vlaardingen schenkt het bord ter ere van hun 50-jarig bestaan in 2017 aan de gemeente Vlaardingen. De stadsomroeper zal op bijzondere wijze Gerard Callenburgh welkom heten in Vlaardingen. Wij nodigen u van harte uit om bij deze opening aanwezig te zijn!

Aansluitend vindt de bekendmaking plaats van de winnaar van de fotowedstrijd met het thema 'Iconen en Symbolen van Vlaardingen'.

<u>CENTRUM</u>

A. MUSEUM VLAARDINGEN (zie ook wandelroute nr. 1)
Westhavenkade 56, geopend 10.00 – 17.00 uur
Toegang 10 september: slechts 1 euro!

Het museum is gevestigd in een rederspand dat gebouwd is tussen 1740 en 1742. Het pand is een icoon voor Vlaardingen, maar ook vindt u veel symboliek in de architectuur en bijvoorbeeld in de stucplafonds. Het museum is de plek bij uitstek om over verschillende iconen en belangrijke

plaatsen en thema's uit de geschiedenis van Vlaardingen meer te weten te komen. De museumgidsen weten precies waar de mooiste iconen en symbolen van het Museum Vlaardingen te vinden zijn. Zij lopen graag mee om extra uitleg te geven. Kinderen kunnen er van alles leren over 'seinvlaggen'. Seinvlaggen werden gebruikt om te communiceren tussen de schepen. Wie kan deze symbolen ontcijferen?
Voor meer informatie: www.museumvlaardingen.nl

Tegenover het museum ligt de ruim honderdjaar oude monumentale logger '**Balder**'. De vrijwilligers vertellen u graag meer over dit varend erfgoed.

Voor kinderen is bij het museum een **speurtocht** verkrijgbaar die hen aan de hand van vragen langs de opengestelde monumenten leidt. Aan het einde van de tocht wacht hen een lekkere verrassing! Voor volwassenen is hier tevens het startpunt van de **wandeling** (of fietstocht) langs een aantal bijzondere monumenten in Vlaardingen (zie de verwijzingen achter de letters in dit programmaboekje), waarbij de nadruk op de verschillende iconen en symbolen in Vlaardingen ligt.

B. WARMELO & VAN DER DRIFT (zie ook wandelroute nr. 2)
Westhavenkade 57-58, 12.00 – 16.00 uur

Ook dit jaar verzorgt **'Verborgen Stegen'** een bijzondere bijdrage in de voormalige tonnensteeg van de pakhuizen van Warmelo & Van der Drift. In het kader van het *food art festival*, organiseren jonge kunstenaars pop-up diners, food art installaties en kunst. De steeg is de gehele dag open voor bezoek en 's avonds kan er worden gedineerd. Het restaurant heet "Hotel Europa" en het bevraagt toegankelijkheid, distributie van rijkdom en gulzigheid. Het beloofd een bijzondere installatie te worden in een bijzondere smalle en historische plek. Op deze manier laat Verborgen Stegen u deze ooit belangrijke onderdelen van de infrastructuur in de stad, opnieuw beleven.

C. TOUWBAAN (zie ook wandelroute nr. 4)
Baanstraat 4, geopend 12.00 – 16.00 uur [oud plaatje touwbaan]
Hier is een Rode Kruispost aanwezig (naast de eerste sporthal).

De Touwbaan is een van de iconen van het haringvisserijverleden van Vlaardingen. Onder de touwbaan werden de touwen geslagen voor de tuigage en netten van de schepen die de voor Vlaardingen zo belangrijke haring binnen haalden. Vandaag vinden er onder de Touwbaan verschillende activiteiten plaats.

LEZING LIJNDAAJER
In het voormalige kantoor van N.V. De Oude Lijnbaan is nu de Portugese lunchroom Coisas&Loisas gevestigd, waar u terecht kunt voor een drankje en een lekkere lunch. Om 14.00 uur zal de heer M. Thurmer hier een lezing over 'De Oude Lijnbaan' verzorgen en aansluitend een historische film tonen over het werken op de touwbaan. De lezing is gratis toegankelijk en zal gehouden worden op de eerste verdieping van de Lijndraajer.

VRIJWILLIGERSMARKT
Onder het voorste gedeelte van de Touwbaan bij de Lijndraajer, presenteren de vrijwilligersverenigingen van Vlaardingen zich. De vrijwilligers zetten zich onder andere in om het verhaal van Vlaardingen te vertellen en u kunt hier nader met hen kennismaken.

Op de vrijwilligersmarkt vindt u onder andere Helinium, Streekmuseum Jan Anderson, Aanloophuis De Groene Luiken, Stadslandbouw Van Ruytenburch en Plus Radio.

KOFA zorgt dit jaar voor extra gezelligheid. Op een podium vinden verschillende optredens plaats:

12.00 - 13.00 uur:	OochiPatchi (KOFA workshop band) Antipesto met rapper (via Brian Silos) 15min
13.00 - 14.00 uur:	Le vieux passage acoustic (Gitarist/Zangeres duo)
14.00 - 15.00 uur:	KD40 (funkband van Jan de igt)
15.00 - 16.00 uur:	Oxygen (didgeridoo, zang en verschillende oer-instrumeneten.)

Het speelterrein bij de Abraham van der Lindenplaats wordt gebruikt voor het **kinderprogramma**. Hier kunnen de kinderen zich laten schminken.

In één van de voormalige bedrijfshallen van de Touwbaan is **Stichting Spoetnik** gevestigd. Zij houden van 12.00 tot 16.00 uur open huis. In het kader van het thema 'Oekraïne 25 jaar onafhankelijk' verzorgt zij Oekraïense hapjes, drankjes, muziek en zang. Ook kunt u een tentoonstelling bezichtigen van iconen en schilderijen. Stichting Spoetnik geeft u tevens de mogelijkheid zelf aan de slag te gaan met schilderen en het maken van popjes.

Onder het laatste gedeelte van de Touwbaan vindt u de **fototentoonstelling** ***'Gelukkig hebben we de foto's nog. Verdwenen iconen'***. De foto's zijn afkomstig uit het Stadsarchief Vlaardingen en geselecteerd en getoond door Arno Bauman, met verklarende teksten van Joke van Leeuwen. De **Cultuurwerkplaats** organiseert van 12.00 tot 16.00 een **kleedjesmarkt** voor kinderen.

D. KADE40 (zie ook wandelroute nr. 10)
Westhavenkade 40, geopend 12.00 – 16.00 uur

KADE40 houdt vandaag open huis en verschillende partners van KADE40 presenteren hun talent. Om 12.00 uur wordt de

Foto: Kade40

tentoonstelling met werken van de schilderclubs Voeks en Centaur geopend. Tot 16.00 uur zijn er optredens van lokaal muziek- en theatertalent.

Misschien raakt u wel geïnspireerd door alle optredens en de kunst die u vandaag gezien heeft. KADE40 biedt een ruim cursusaanbod om zelf aan de slag te gaan.

E. STADHUIS (zie ook wandelroute nr. 5)
Markt 11, geopend 12.00 – 16:00 uur

Om 11.00 uur wordt in de Burgerzaal van het Stadhuis een besloten bijeenkomst gehouden waarbij de publicatie '400 jaar Landjuweel' van Jan Anderson wordt gepresenteerd. Vanaf 12.00 uur bent u van harte welkom in de Oude Hal voor de **tentoonstelling** over de unieke blazoenen die in het Stadhuis hangen. De tentoonstelling is voor u samengesteld door het Stadsarchief Vlaardingen. In de Oude Hal is de publicatie te koop van Jan Anderson. Deze kunt u naderhand ook in het Streekmuseum Jan Anderson kopen of bij de boekhandel. In het Stadhuis worden de zelfgemaakte blazoenen van de Open Monumenten Klassendag tentoongesteld.

F. GROTE KERK (zie ook wandelroute nr. 7)
Markt 63, beurs geopend 11.00 – 15.30 uur en van 16.00 – 17.00 uur afsluiting van de Open Monumentendag met het orgelconcert.

Woont u in een monumentaal/beeldbepalend pand, of bent u in het bezit van een woning in het beschermd stadsgezicht of gewoon een oud gebouw? Wees welkom en kom kijken naar de verschillende mogelijkheden die er zijn voor het restaureren van uw pand, op de **bedrijven- en duurzaamheidsmarkt** (van 11.00 – 15.30 uur) in de Grote Kerk.

Organisaties die betrokken zijn bij restauraties van het monumentaal erfgoed in het algemeen en specifiek bij panden in Vlaardingen laten hier zien wat ze in huis hebben. Monumenten zijn een teken van duurzaamheid. Sommige panden staan er al meer dan vier eeuwen, zoals de Grote Kerk en deze gebouwen tonen vaak aan dat zij voor meerdere functies gebruikt kunnen worden. Om aan de huidige comforteisen te voldoen en om het milieu te sparen, zijn ook voor monumenten energiebesparende- en duurzaamheidsmaatregelen mogelijk. Op de markt vindt u alle informatie die u daarvoor nodig heeft.

Leden van de kerk geven u graag meer informatie over de kerk en het beroemde Van Peteghem-orgel. Van 16.00 – 17.00 uur kunt u een inspirerend **orgelconcert** bijwonen waarmee de Open Monumentendag wordt afgesloten. Dit concert wordt verzorgd door het kwartet Helma van der Windt (sopraan), Sarie van Kralingen (alt), André Betsema (tenor) en Peter van Kranenburg (bas). Zij zingen onder andere muziek van Goudimel, Da Palestrina en Passereau. Het iconische orgel zal bespeeld worden door organist Aad Zoutendijk. Hij zal muziek ten gehore brengen van Bach, Russel en Reger. De toegang is gratis, maar een vrijwillige bijdrage voor het onderhoud van het orgel wordt gewaardeerd.

Onder voorbehoud: Voor een prachtig uitzicht over Vlaardingen en de omgeving, kunt u vandaag de **Toren** beklimmen onder leiding van restauratiearchitect Walraad, die u over de restauratie van de kerk en de toren zal vertellen.
Deze torenbeklimmingen zijn om 13.00, 14.00 en 15.00 uur.

Voor wie ‘gewoon’ de toren wil zien zijn er de vrijwilligers van het ServiceTeam Vlaardingen, de organisatie die al 25 jaar belangstellenden op enthousiaste wijze vertelt over de stad.

G. HET WAAIGAT (zie ook wandelroute nr. 15)
Markt 57, geopend 10.00 – 17.00 uur

De **Expokelder** van Het Waaigat Woonwarenhuis is opgezet om kunstenaars de ruimte te geven hun werken aan een breed publiek te tonen. Zaterdag wordt de overzichtsexpositie van Voeks - Vereniging Oud Employees Koninklijke Shell geopend. Deze inmiddels 'iconische' Teken & Schilder vereniging heeft zo'n vijftien leden, die elk een drietal werken tonen in deze jaarlijkse expositie. De diversiteit van de schilder en tekendisciplines is groot: olieverf- en acryl schilderwerken, potloodtekeningen en diverse gemengde technieken. Dit alles is zeer ruim opgehangen in de sfeervolle "woonkamer" van Het Waaigat. De expositie is zeker een bezoekje waard, waarbij u zich zult verbazen!!

Op het **Veerplein en in de omgeving** kunt u tussen 12.00 en 16.00 uur verschillende iconische personages tegen het lijf lopen. Het zijn allen personen die belangrijk zijn geweest voor de geschiedenis van Vlaardingen.

H. BERLIJN
Westhavenkade 1-3, geopend 12.00 – 02.00 uur
Lezing om 15.15 uur

Wist u dat op de plek van café Berlijn vroeger het huis van Gerard Callenburgh stond? Om 12.00 uur vinden hier de officiële handelingen plaats voor de Open Monumentendag en wordt de winnaar van de fotowedstrijd bekend gemaakt. Daarna kunt u hier genieten van **muzikale optredens**. In het café is een selectie foto's te bekijken van de genomineerden van de fotowedstrijd met het thema 'de Iconen en Symbolen van Vlaardingen'.

Om 15.15 uur vertelt architectuurhistorica Lisanne van den Bulk over de bijzondere geschiedenis van de Visbank op de eerste etage van café Berlijn. De toegang is gratis. Naderhand kunt u uiteraard gelijk een bezoek brengen aan de Visbank, waar ook informatie over het pand te verkrijgen is.

I. MOLEN AEOLUS (zie ook wandelroute nr. 20)
Kortedijk 16 , geopend 10.00 – 15.00 uur

Wanneer we het over iconen van Vlaardingen hebben, mag Molen Aeolus uiteraard niet ontbreken. De molen kan worden gezien als een symbool van het menselijk vernuft dat een onzichtbaar, ongrijpbaar, onbeheersbaar en vaak onberekenbaar aspect van een element als lucht, namelijk de wind, heeft weten te beteugelen en aan te wenden tot nut van de mensheid door bijvoorbeeld te zorgen voor meel voor het dagelijks brood, planken voor woning- en scheepsbouw en regulering van de waterhuishouding.

De molen staat symbool voor communicatie. Vroeger hadden de mensen geen telefoon, radio of televisie. In die tijd konden molenaars snel een bericht doorgeven. Dat deden ze met de wieken van een molen. De molenaars zetten de wieken op een speciale manier neer. Zo kennen we de rouwstand, vreugdestand (zie foto), mooimakerswerk, korte rust, lange rust, op de bil. Ook komt de molen als symbool voor in een aantal gezegden en uitdrukkingen, zoals de ‘wind in de zeilen hebben’.

Foto: Molen Aeolus

Wil je meer te weten komen over het icoon van Vlaardingen, molengezegden of molenstanden? Breng dan tijdens de Open Monumentendag een bezoek aan molen Aeolus en de molengidsen en molenaars vertellen er alles over.

BUITEN HET CENTRUM

J. WATERTOREN (zie ook wandelroute nr. 21)
Van Linden van den Heuvellweg 2, 12.00 – 16.00 uur

Speciaal voor de Open Monumentendag opent het icoon de Watertoren zijn deuren voor u! Een unieke gelegenheid om de watertoren van binnen te bekijken. De Watertoren ondergaat een herbestemming en krijgt een nieuwe betekenis voor de wijk, onder andere een restaurant en Bed&Breakfast worden er ondergebracht. Bij binnenkomst wordt u gastvrij onthaald en vertelt men u tijdens een rondleiding alles over het beeldbepalende gebouw.

K. VILLA IJZERMANS (zie ook wandelroute nr. 24)
Schiedamseweg 53, geopend 12.00 – 16.00 uur

Villa IJzermans is in 1883 – 1884 gebouwd in opdracht van de Vlaardingse reder A.H.C.M.J. IJzermans. IJzermans liet een torentje bouwen van waaruit hij de schepen binnen kon zien varen. Tegenwoordig is het pand van stichting Fonds Schiedam Vlaardingen e.o. Dit vermogensfonds verstrekt donaties aan stichtingen en verenigingen die zich inzetten voor de maatschappij.

Het Fonds Schiedam Vlaardingen e.o. bestaat dit jaar 25 jaar en viert feest! Vandaag kunt u kennis maken met het Fonds. U bent van harte welkom om de oude rederswoning aan de Schiedamseweg van binnen te bekijken. De koffie, uiteraard met wat lekkers, staat klaar!

L. WINDWIJZER
Schiedamseweg 95, zaterdag 13.00 – 16.00 uur

Vanaf vrijdagavond 9 september tot en met zaterdag 10 september tot 12.00 uur wordt er in De Windwijzer een rommelmarkt gehouden t.b.v. van de plaatsing van nieuwe ramen in het gebouw. Vanaf 13.00 uur bent u welkom om in het kader van Open Monumentendag het gebouw te bezoeken.

Dit gebouw, voor velen bekend onder de naam Oosterkerk is een symbool op zich. Gebouwd in de jaren dertig in een economisch roerige tijd, maar eveneens in een tijd waarin (kerkelijk) Vlaardingen volop in ontwikkeling was. De kerk werd in de volksmond 'de boterkerk' genoemd. Inmiddels heeft de kerk een andere functie gekregen, maar bepaalde elementen uit de 'kerktijd' zijn nog aanwezig. Meer dan de moeite waard om op deze dag de voormalige Oosterkerk te bezoeken!

In de kerk is op deze dag een grote hoeveelheid kunstboeken aanwezig en tegen zeer schappelijke prijzen te koop. Tevens is er ook een uitgebreid aanbod van boeken over Vlaardingen en haar geschiedenis.

M. DEPOT STREEKMUSEUM JAN ANDERSON
Streekmuseum Jan Anderson: Kethelweg 50, geopend 14.00 – 16.00 uur
Depot: Willem Beukelszoonstraat 2, geopend 12.00 – 16.00 uur

Streekmuseum Jan Anderson laat u aan de hand van een grote veelzijdige collectie het leven in vroegere tijden herleven. Het materiele erfgoed en het immateriële erfgoed komen hier samen. Het depot aan de Willem Beukelszoonstraat is eveneens geopend.

N. HOLLANDIA
Oosthavenkade 42, 12.00 – 16.00 uur

Het kantoorgebouw van Hollandia wordt binnenkort verbouwd en herbestemd. Vandaag heeft u de gelegenheid om de monumentale hal van het voormalige kantoorgebouw van de zuivelfabriek Hollandia te bezoeken. Architect Wijnand Houdijk vertelt u over de geschiedenis van het pand.

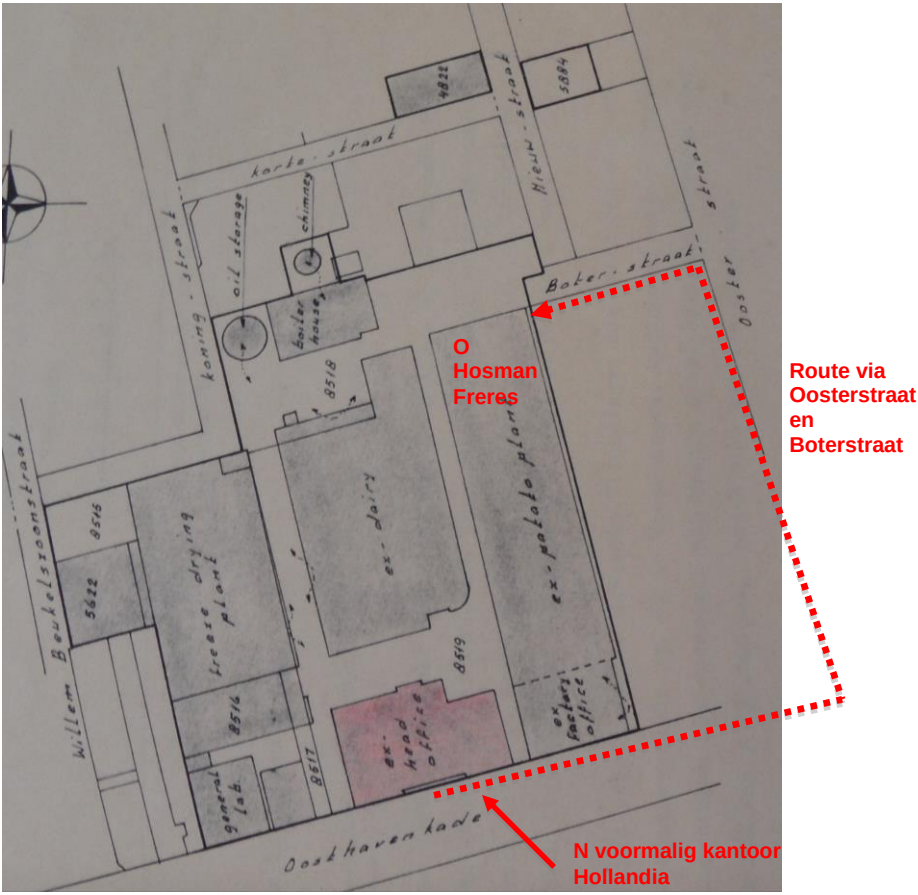

Indeling van het voormalige terrein van Hollandia, 1975. Collectie Stadsarchief Vlaardingen.

O. HOSMAN FRERES. WIJNKOPERIJ
Nieuwstraat 1, geopend 11.00 – 16.30 uur

Wijnkoperij Hosman Freres is gevestigd in de voormalige fabriekshallen van de zuivelfabriek Hollandia. De hallen zijn open voor bezichtiging en u kunt deelnamen aan de gratis inloopproeverij.

P. ZONNEHOEVE
Trekkade 24, geopend 12.00 – 16.00 uur

Foto: Familie Zonneveld

Ook dit jaar bent u weer van harte welkom op boerderij de 'Zonnehoeve', een icoon in de Holiërhoekse polder. De authentieke boerderij met bijgebouwen uit de zeventiende eeuw is recent gerestaureerd. De achtergevel van de stal is weer in ijsselsteentjes opgetrokken, met daarin boerenvlechtwerk. Binnen kunt u in de stal nog de traditionele pen-en-gatverbindingen bekijken. Speciaal voor de Open Monumentendag is imker Sonja Bos aanwezig om u alles te vertellen over bijen. In de stal kunt u vandaag Delflandse boerenzuivel producten van de kringloopboeren van de Delflandshof proeven en kopen. Neem bij goed weer uw picknickkleed mee en zoek een plek rondom de boerderij en geniet van deze landelijke heerlijkheid!

Colofon:
Deze brochure is opgesteld onder voorbehoud van aansprakelijkheid en programmawijzigingen.

De Open Monumentendag wordt georganiseerd door het comité Open Monumentendag Vlaardingen en de Stichting Erfgoed Vlaardingen, met hulp van het ServiceTeam Vlaardingen. Aan deze brochure werkten mee: Lisanne van den Bulk, Ron Hoekstra, Gerard Hoogerwaard, Harm Jan Luth en betrokken ondernemers.
Historische afbeeldingen: Collectie Stadsarchief Vlaardingen.
Voor meer informatie over de betreffende panden zie: *www.geschiedenisvanvlaardingen.nl*

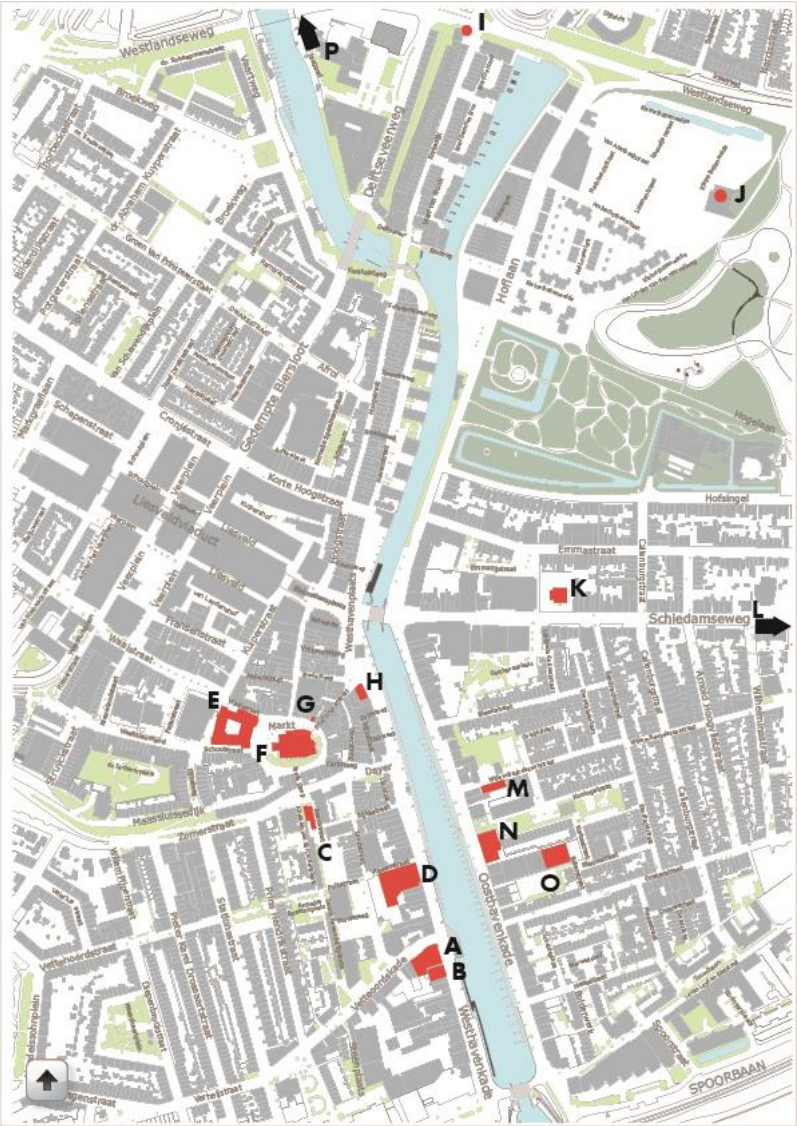

Overzichtskaart van locaties zaterdag 10 september
(de kaart met wandelroutes is verkrijgbaar bij Museum Vlaardingen)

Het comité Open Monumentendag feliciteert het ServiceTeam Vlaardingen met hun 25 - jarig bestaan en bedankt hen voor de jarenlange inzet!

Dit programma werd mede mogelijk gemaakt door:

FONDS SCHIEDAM VLAARDINGEN E.O.

deGrootFonds stichting

SERVICETEAM VLAARDINGEN

Gemeente Vlaardingen